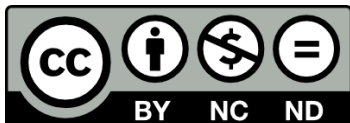

Θεατρική Αγωγή για Έκφραση και Επικοινωνία

Ενότητα 10: Σκηνικές προσφορές –
σκηνική αποδοχή και σκηνικό μπλοκάρισμα (εμβάθυνση)

Ευαγγελία Παπαγεωργίου
Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

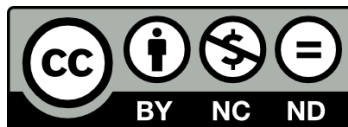
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

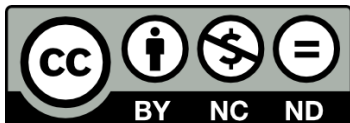
Θεατρική Αγωγή για Έκφραση και Επικοινωνία

Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Σκηνικές προσφορές – σκηνική αποδοχή και σκηνικό μπλοκάρισμα (εμβάθυνση)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Η σκηνική αποδοχή και το σκηνικό μπλοκάρισμα.
2. Προτεινόμενες δράσεις/ασκήσεις/παιχνίδια.

Σκοπός ενότητας

1. Μικρή ανακεφαλαίωση των προηγούμενων εννοτήτων.
2. Να εμβαθύνουν οι φοιτητές/τριες στις έννοιες της σκηνικής προσφοράς: της σκηνικής αποδοχής και του σκηνικού μπλοκαρίσματος.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η σκηνική αποδοχή και το σκηνικό μπλοκάρισμα.

Ο ορισμός της σκηνικής προσφοράς

- Στη θεατρική γλώσσα υπάρχει η έννοια της **σκηνικής προσφοράς** που αφορά αυτά που λέει ή κάνει κάποιος πάνω στη σκηνή κατά τη διάρκεια του αυτοσχεδιασμού, τα οποία είναι μέρος ενός διαλόγου. Η σκηνή προχωρά και εξελίσσεται όταν ο/η παρτενέρ λειτουργήσει μέσα στο πλαίσιο που καθορίστηκε, αποδεχόμενος ό,τι ειπώθηκε προηγουμένως. Αυτό ονομάζεται σκηνική αποδοχή.

Ο ορισμός του μπλοκαρίσματος

- Με τον όρο "μπλοκάρισμα" αναφερόμαστε στην άρνηση των προσφορών που κάνει ο παρτενέρ. Το μπλοκάρισμα είναι σαν την απόρριψη και όσοι αυτοσχεδιάζουν δε θα έπρεπε να το κάνουν. Σταματά τη σκηνή από το να προχωρήσει και την καθιστά βαρετή. Βέβαια, πολλοί αρχάριοι στον αυτοσχεδιασμό μπλοκάρουν γιατί αυτό φέρνει κάποιο γέλιο. Το μπλοκάρισμα με αυτή την έννοια λέγεται "γκαγκ". Από την άλλη, η εμπειρία του να νοιώθουμε την υποστήριξη εκ μέρους των παρτενέρ μας, τη στιγμή που αυτοί αποδέχονται τις ιδέες μας, είναι υπέροχη. Η αποδοχή δημιουργεί τον θετικό, επινοητικό αυτοσχεδιασμό, που θέλουμε να μεταφέρουμε και μέσα στη σχολική τάξη.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**Προτεινόμενες
δράσεις/ασκήσεις/παιχνίδια.**

Η περιγραφή των δράσεων - ασκήσεων

- Τα παιχνίδια σε αυτή την ενότητα εκθέτουν το μπλοκάρισμα και δίνουν έμφαση στο πόσο σημαντική είναι η αποδοχή, προσφέρουν ποικίλες ευκαιρίες να δούμε πού η αποδοχή της σκηνικής προσφοράς μπορεί να ωφελήσει μια σκηνή και δείχνουν πώς η απόρριψή της την σταματάει.
- Η σύνθετη δουλειά του εμπυχωτή είναι:
 1. Να κάνει τους συμμετέχοντες να μπλοκάρουν μια σκηνική προσφορά ώστε να μπορέσουν να δουν τι ακριβώς είναι το μπλοκάρισμα.
 2. Να δώσει έμφαση στην ανάγκη να προσπαθούν οι παίκτες να **μη** μπλοκάρουν.

Διάδρομοι Ι (α' μέρος)

- Οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε δυο γραμμές, οι μεν απέναντι στους δε. Ο χώρος παιχνιδιού είναι ανάμεσα στις δυο γραμμές. Ονομάζουμε τις γραμμές "Α" και "Β". Οι φοιτητές/τριες της γραμμής "Α" θα κάνουν προσφορές με Χ.Σ.Σ.Τ., που να ολοκληρώνονται σε μία φράση. Όλοι οι φοιτητές/τριες στη γραμμή "Β" δέχονται τις προσφορές.

Διάδρομοι II (α' μέρος)

- Οι φοιτητές/τριες παραμένουν σε δύο γραμμές, η μια απέναντι από την άλλη. Ένας από τη γραμμή Α κάνει μια προσφορά με μια φράση που περιέχει ΧΣΣΤ. Μετά, ο αντίστοιχός του από τη γραμμή Β απαντάει με μια φράση δεχόμενος την κατάσταση.
 - 1) Στις τρεις πρώτες σκηνές οι παίκτες να δέχονται τις προσφορές των συμπαικτών τους όσο πιο ενθουσιωδώς γίνεται, με υπεραποδοχή.
 - 2) Σε άλλες τρεις, να τις δέχονται με απλή αποδοχή.
 - 3) Σε άλλες τρεις, να τις δέχονται με κάποια επιφύλαξη.
 - 4) Τέλος, σε μερικές ακόμα σκηνές, να μπλοκάρουν εντελώς.

Διάδρομοι Ι (β' μέρος)

- Οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε δυο γραμμές, οι μεν απέναντι στους δε. Ο χώρος παιχνιδιού είναι ανάμεσα στις δυο γραμμές. Ονομάζουμε τις γραμμές "Α" και "Β". Οι φοιτητές/τριες της γραμμής "Α" θα κάνουν προσφορές με Χ.Σ.Σ.Τ., που να ολοκληρώνονται σε μία φράση. Όλοι οι φοιτητές/τριες στη γραμμή "Β" δέχονται τις προσφορές.

Διάδρομοι II (β' μέρος)

- Οι φοιτητές/τριες παραμένουν σε δύο γραμμές, η μια απέναντι από την άλλη. Ένας από τη γραμμή Α κάνει μια προσφορά με μια φράση που περιέχει ΧΣΣΤ. Μετά, ο αντίστοιχός του από τη γραμμή Β απαντάει με μια φράση δεχόμενος την κατάσταση.
 - 1) Στις τρεις πρώτες σκηνές οι παίκτες να δέχονται τις προσφορές των συμπαικτών τους όσο πιο ενθουσιωδώς γίνεται, με υπεραποδοχή.
 - 2) Σε άλλες τρεις, να τις δέχονται με απλή αποδοχή.
 - 3) Σε άλλες τρεις, να τις δέχονται με κάποια επιφύλαξη.
 - 4) Τέλος, σε μερικές ακόμα σκηνές, να μπλοκάρουν εντελώς.

Το παιχνίδι του “ΝΑΙ!”

- Όλοι στέκονται σε κύκλο. Ένα άτομο κάνει μια προσφορά και λεκτική και κινητική. Π.χ. "κουνάμε τα χέρια μας!". Η ομάδα φωνάζει "ΝΑΙ!" με ενθουσιασμό και όλοι κουνάν τα χέρια τους, ώσπου κάποιος λέει να κάνουν κάτι καινούριο. Αν σε κάποιον δεν αρέσει μια προσφορά, απλώς λέει "όχι" και κάθεται, ώσπου κάποιος να κάνει κάτι που να του αρέσει. Το παιχνίδι είναι σαν ένα "μάθημα δημοκρατίας". Κάθε παιδί μαθαίνει γρήγορα ότι αν οι προτάσεις που κάνει δεν είναι κοινωνικά αποδεκτές, μπορεί να μείνει μόνος του στο παιχνίδι.

Ναι, και...

- Η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των πέντε ατόμων . Η κάθε ομάδα είναι μια ομάδα σχεδιασμού κάποιου μεγάλου γεγονότος ή ενός νέου προϊόντος. Πρέπει να έχουν μια συγκέντρωση εργασίας στη διάρκεια της οποίας θα κατεβάζουν ιδέες για τα πράγματα που πρέπει να κάνουν για να λανσάρουν το προϊόν τους ή να οργανώσουν και να κάνουν γνωστή την εκδήλωσή τους. Κάθε άτομο πρέπει να ξεκινάει την ατάκα του με τις λέξεις "ναι, και" ... Ο στόχος του παιχνιδιού είναι να δώσει στους παίκτες την όμορφη εμπειρία να νοιώσουν τις ιδέες τους αποδεκτές.

Ναι, και... με δράση

- Οι ομάδες παρουσιάζουν την εργασία τους. Κάθε άτομο καλείται να δράσει σύμφωνα με τις ιδέες που εξέφρασε στην προηγούμενη άσκηση σχετικά με το σχεδιασμό κάποιου μεγάλου γεγονότος ή ενός νέου προϊόντος. Τα πάντα πρέπει να μεταφερθούν στο παρόν, δραστικά.

Το παιχνίδι του "ΝΑΙ!" II

- Αρχίστε κανονικά, όπως πριν, δουλεύοντας με ταχύτητα και ενθουσιασμό. Σιγά - σιγά, αρχίστε να προτείνετε χαρακτήρες, κάνοντας πιο λεπτές προσφορές και πιο ήσυχες επιλογές. Π.χ.: "κλείνουμε τα μάτια και βρίσκουμε στο μυαλό μας κάποιον που ξέρουμε", ή "είμαστε κάποιος πολύ ντροπαλός", ή "αγκαλιάζουμε κάποιον".

Άλλα προτεινόμενα θεατρικά παιχνίδια 1

- **Διάδρομοι III:** Εδώ κάθε παίκτης "B" μπλοκάρει κάτι από την προσφορά του "A": τον χαρακτήρα, την σωματική έκφραση, οτιδήποτε. Το θέμα είναι να παρουσιαστεί κάθε είδους μπλοκάρισμα.
- **Σκηνή μπλοκαρίσματος I:** Δύο άτομα ζητούν από την τάξη να τους υποδείξει έναν τόπο ή μια δραστηριότητα. Αρχίζουν να παίζουν τη σκηνή κάνοντας ξεκάθαρες προσφορές με κάθε τους φράση. Πρέπει να μιλούν, αλλά και να "ακούν" καλά. Δεν χρειάζεται να προσπαθούν να είναι διασκεδαστικοί, μόνο να κάνουν ξεκάθαρες προσφορές με κάθε φράση. Μετά συζητάμε το τι κάνουν στη σκηνή οι προσφορές.

Άλλα προτεινόμενα θεατρικά παιχνίδια 2

- **Σκηνή μπλοκαρίσματος II:** Ο παίκτης "Α" κάνει προσφορές και μπλοκαρίσματα και ο "Β" μόνο προσφορές. Ο "Β" κάνει προσφορές και δέχεται τις προσφορές του "Α". Προσέχουν οι υπόλοιποι ποιος έχει μεγαλύτερη δύναμη στη σκηνή και ποιος είναι πιο συμπαθητικός. Αυτός που μπλοκάρει θα φαίνεται επιθετικός και με μεγαλύτερη δύναμη, αλλά εμποδίζει τη σκηνή να εξελιχθεί με οποιονδήποτε τρόπο.
- **Σκηνή μπλοκαρίσματος III:** Και οι δύο παίκτες κάνουν προσφορές με κάθε τους φράση, αλλά και δέχονται τις προσφορές του άλλου. Έτσι, η σκηνή κινείται και προχωράει.
- **Σκηνή μπλοκαρίσματος IV:** Και οι δύο παίκτες κάνουν προσφορές με κάθε τους φράση, αλλά και οι δύο μπλοκάρουν τον άλλον. Θα δούμε ότι οι σκηνές δεν πηγαίνουν πουθενά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 1

Α. Θέατρο (Ιστορία, Θεωρία, Σημειολογία, Σημειωτική, Πρακτική), Θεατρική Αγωγή:

- Γραμματάς, Θεόδωρος, *Διδακτική του Θεάτρου*, Αθήνα, τυπωθήτω/Δαρδανός, 1999.
- Elam, Keir, *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος*, μτφ. εισαγ. Καίτη Διαμαντάκου, επιμ., μτφ. Δημήτρης Τσατσούλης, σειρά: η τέχνη του θεάματος, κατεύθυνση: θεωρία θεάτρου και εικόνας, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2001, [Keir Elam, *The semiotics of Theatre and Drama*, 1980.]
- Hartnoll, Phyllis, *Ιστορία του Θεάτρου*, μτφ. Ρούλα Πατεράκη, Υποδομή, Αθήνα, 1980 [=Hartnoll, Phyllis, *A Concise History of the Theatre*, Λονδίνο και Νέα Υόρκη: Thames & Hudson, 1968].
- Jacques, David, *Μάθηση σε ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενήλικων εκπαιδευομένων*, μετ. Νίκη Φίλλιπς, Μεταίχιμο, Αθήνα, 2004.
- Λεκόκ, Ζακ, *Το ποιητικό σώμα, μια διδασκαλία της θεατρικής πράξης*, μετ. Έλενα Βόγλη Κοάν, Αθήνα 2005.
- Μποζίζιο, Πάολο, *Ιστορία του θεάτρου*, 2 τόμοι, μτφ.-επιμ. Ελένη Νταρακλίτσα, Αιγόκερως, Αθήνα 2006.
- Μπρουκ, Πήτερ *Η σκηνή χωρίς όρια*, χ.μετ., Εγνατία, Θεσσαλονίκη, 1976.
- Μπρουκ, Πήτερ *Η ανοιχτή πόρτα*, ΚΟΑΝ, Αθήνα, 1998.
- Μπρουκ, Πήτερ, *Ένας άλλος κόσμος*, μετ. Ελένη Καραμπέτσου, Εστία, Αθήνα, 1999.
- Παπανδρέου, Νικηφόρος, *Περί Θεάτρου*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1989.
- Πεφάνης, Γιώργος, *Το θέατρο και τα σύμβολα*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1997.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 2

- Πούχνερ, Βάλτερ, *Σημειολογία του Θεάτρου*, Παϊρίδη, Αθήνα 1985.
- Τσατσούλης Δημήτρης, *Σημειολογικές προσεγγίσεις του θεατρικού φαινομένου*, Δελφίνοι ΕΠΕ, Αθήνα, 1997.
- Φέλντενκράϊς, Μος, *Συνειδητοποίηση διά μέσου της κίνησης*, μετ. Νταΐζη Λιακοπούλου, Θυμάρι Αθήνα 1994.
- Auslander, Philip, *From Acting to Performance, Essays in Modernism and Postmodernism*, Routledge, Λονδίνο και Νέα Υόρκη, 1978.
- Boal, Augusto, Adrian Jackson, *The aesthetics of the oppressed*, Routledge, Λονδίνο, 2006.
- Boal, Augusto, *Legislative Theatre: using performance to make politics*, Routledge, Λονδίνο, 1998.
- Boal, Augusto. *The rainbow of desire: the Boal method of theatre and therapy*, Routledge, Λονδίνο, 1995.
- Boal, Augusto, *Games for actors and non-actors* Routledge, Λονδίνο, 1992.
- Boal, Augusto, *Theatre of the Oppressed*, Pluto Press, Λονδίνο, 2002 [1979].
- Bosisio, Paolo, *Teatro dell' Occidente. Elementi di storia della drammaturgia e dello spettacolo teatrale*, LED, Μιλάνο, 1996 [=Bosisio, Paolo, *Teatro dell' Occidente. Elementi di storia della drammaturgia e dello spettacolo teatrale*, 2 τμ., LED, Μιλάνο, 2006].
- Brockett, Oscar G., *History of the Theatre*, Allyn and Bacon, Βοστώνη, 1987 (5^η έκδ.) [1968]].
- Chevalier, Alain, Michèle Pagnoux, René Hainaux (επιμ.), *Les Fondements du Mouvement Scénique*, Centre de Recherches et de Formation Théâtrales en Wallonie, Rumeur des Ages και Maison de Polichinelle, La Rochelle, 1993.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 3

- Cohen Cruz, Mady Shutzman, *A Boal companion: dialogues on theatre and cultural politics*, Routledge, Λονδίνο, 2007 [1950].
 - Dort, Bernard «La condition sociologique de la mise en scène», στο *Théâtres: essais*, Seuil, Paris, 1986.
 - Karlson, Marvin, *Theories of the Theatre*, Cornell University Press, 1996.
 - Moussinac, Léon, *Le théâtre des origines à nos jours*, Amiot Dumont, Παρίσι, 1957.
 - Pandolfi, Vito, *Storia universale del teatro drammatico*, 2 τ., Unione tipografico-editrice torinese, Τορίνο, 1964.
 - Pavis, Patrice, *Problèmes de Sémiologie Théâtrale*, Les Presses Universitaires du Quebec, Κεμπέκ, 1976.
 - Pavis, Patrice, *Voix et images de la scène*, Presses Universitaires de Lille, Λίλλη, 1985.
 - Serpieri, Alessandro κ.ά., *Come comunica il teatro: dal testo alla scena*, Il Formichiere, Μιλάνο, 1978.
 - Styan, J. L., *Modern Drama in Theory and Practice*, 3 τ., Cambridge University Press, Καίμπριτζ 1981.
 - Wickham, Glynne *A History of the Theatre*, Phaidon, Λονδίνο, 1992.
 - Zarilli, Philip B., *Acting (Re)considered, a theoretical and practical guide*, Routledge, Λονδίνο και Νέα Υόρκη, 1955.
- Β. Έκφραση/Επικοινωνία, Ψυχολογία, Ανθρώπινες σχέσεις:
- Αδαλόγλου, Κ., Αυδή, Α., Λόππα, Ε., Τάνη, Δ., Τσολάκη, Χ., *Εκφραση- Εκθεση*, τεύχος Α', Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, Αθήνα, 2002.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 4

- Bateson, Birdwistell, Goffman, Jackson, Hall, Scheflen, Sigman, Watzlawick, *επικοινωνία*, επιμ. Yves Winkin, Μάγια, Αθήνα, 2000.
- Bruner, Jerome, *Πράξεις νοήματος*, επιμ. Μανώλης Τσαγκαράκης, Αλέξης Ζώτος, μτφ. Ήβη Ρόκου, Γιώργος Καλομοίρης, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997 [Jerome Bruner, *Acts of meaning*].
- Feldenkrais, Moshe, *Ο ικανός εαυτός. Η απελευθέρωση της δυναμικής του σώματος και του νου: Ένας οδηγός για τον αυθορμητισμό*, μτφ. Δημήτρης Γιαννόπουλος, Θυμάρι, Αθήνα, 1996.
- Μπακιρτζής Ν., Κωνσταντίνος, *Επικοινωνία και Αγωγή*, Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε. (Gutenberg), Αθήνα, 2004.
- Μπακιρτζής Ν., Κωνσταντίνος, *Η δυναμική της αλληλεπίδρασης στην επικοινωνία*, Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε. (Gutenberg) Αθήνα 2003.
- Ναυρίδης, Κλήμης, *Ψυχολογία των ομάδων- Κλινική ψυχοδυναμική Προσέγγιση*, Παπαζήσης, Αθήνα, 2005.
- Σακαλάκη, Μαρία, *Ψυχολογία της επικοινωνίας*, Παπαζήση, Αθήνα 1994.
- Τσολάκης, Χρίστος, *τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική*, ραδιοφ. σταθμός 9.58 της ΕΡΤ-3 και Νησίδες, Σκόπελος, 1999.
- Watzlawick Paul, Janet Beavin Bavelas, Don D. Jackson, *Ανθρώπινη Επικοινωνία και οι επιδράσεις της στη συμπεριφορά- τα πρότυπα, οι παθολογίες και τα παράδοξα*, μετ. Ασπα Γολέμη, επιμ. Κάτια Χαραλαμπίκη, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2005.
- Bateson, Gregory, «A Theory of Play and Fantasy», *Steps to an Ecology of Mind*, Jason Aronson Inc., Northvale, New Jersey και Λονδίνο, 1972.
- Goffman, Erving, *The presentation of self in Everyday Life*. Doubleday, Νέα Υόρκη, 1959.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 5

Γ. Θεατροπαιδαγωγική, Παιδαγωγική:

- Άλκηστις, *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο, Προετοιμασία για τη δραματοποίηση*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1989.
- Άλκηστις, *Μαύρη αγελάδα, άσπρη αγελάδα, Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και διαπολιτισμικότητα*, Τόπος, Αθήνα 2008.
- Αυδή, Αύρα, Μελίνα Χατζηγεωργίου, *Η τέχνη του Δράματος στην Εκπαίδευση: 48 προτάσεις για εργαστήρια θεατρικής αγωγής*, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2007.
- Γούναρη, Παναγιώτα, Γιώργος Γρόλλιος (επιμ.), *Κριτική Παιδαγωγική, μια συλλογή κειμένων*, Gutenberg (παιδαγωγική σειρά), 2010.
- Γραμματάς, Θεόδωρος, *Θέατρο και Παιδεία*, Νηρηίδες, Αθήνα 1998.
- Δαφέρμος, Μανόλης, *Η Πολιτισμική-ιστορική θεωρία του Vygotsky. Φιλοσοφικές-ψυχολογικές-παιδαγωγικές διαστάσεις*, Ατραπός, Αθήνα 2002.
- Κατσαρίδου, Μάρθα, *Η μέθοδος της δραματοποίησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας*, διδακτορική διατριβή, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2011.
- Κοντογιάννη, Άλκηστις, *Το βιβλίο της δραματοποίησης*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1998.
- Μακρυγιάννη, Δήμητρα, *Κόσμοι της παιδικής ηλικίας*, νήσος, Αθήνα, 2003.
- Ματσαγγούρας, Ηλίας, *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση: για το καθημερινό μάθημα, το ολόημερο σχολείο και για τα περιβαλλοντικά, τα Πολιτιστικά και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας Προγράμματα*, Γρηγόρης, Αθήνα, 2004.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 6

- Μπακονικόλα, Χαρά, *Θέατρο και Σχολείο: ΙΙ. Η Θεατρική σχολική δημιουργία*, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Επτάλοφος, Αθήνα, 2002.
- Roehrs, H., *Το κίνημα της προοδευτικής εκπαίδευσης*, Αφ. Κυριακίδη.
- Χρυσ αφίδης, Κ. *Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία: Η εφαρμογή της μεθόδου Project στο σχολείο*, Gutenberg, Αθήνα, 1994.
- Φράγκος Π., Χρήστος, *Ψυχοπαιδαγωγική. Θέματα παιδαγωγικής ψυχολογίας, παιδείας, διδακτικής και μάθησης*, Γ. Δαρδανός - Κ. Δαρδανός Ο.Ε., (Gutenberg), Αθήνα 1994.
- Bolton, Gavin, *Drama as Education, an argument for placing drama at the centre of the curriculum*, Longman, Έσσεξ, 1984.
- Freire Paulo, *Pedagogy of the Oppressed*, Continuum, Νέα Υόρκη 2002.
- Kupper, Petra, Robertson, Gwen, *The community performance reader*, Routledge, 2007.
- Needlands & Goode, *Structuring Drama Work: A Handbook of Available Forms in Theatre and Drama*, Cambridge University Press, Καίμπρητζ, 2000.
- Snyders, Georges, *La joie à l' école*, PUF, Παρίσι, 1986.
- O' Tool, John, *The Process of Drama, Negotiating Art and Meaning*, Routledge, Λονδίνο 1992.
- Wagner, Betty Jane, *Dorothy Heathcote: Drama as a Learning Medium*, Heinemann, Λονδίνο, 1999.

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ευαγγελία Παπαγεωργίου. «Θεατρική Αγωγή για Έκφραση και Επικοινωνία. Σκηνικές προσφορές – σκηνική αποδοχή και σκηνικό μπλοκάρισμα (εμβάθυνση)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS231/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Κερμανίδου Θεοδώρα
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

